

PTUJSKI LIS

Politično gospodarski tednik.

Štev. 9

Ptuj, 27. februarja 1921

III. letnik

Predsedstvu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Mestni sosvet je v svoji seji dne 22. januarja 1921 enoglasno sklenil, da se predloži deželni vladi protest proti avstrijskemu nemškonačionalnemu rovarstvu napram naši kraljevini.

V zadnjem času objavljajo naši časopisi vesti, da obstoje osobito v Gradcu posebni odbori, zlasti „Südmarke“, ki sistematično rujejo proti naši državi, predvsem proti Sloveniji.

Pri enem zadnjih takih sestankov v Gradcu so baje zahtevali plebiscit za mesto Ptuj kakor tudi za ptujsko okolico, češ, da je večina tukajšnjega življa nemška, odnosno nemškega mišljenja in da hrepeni po združitvi z Avstrijsko republiko.

Na čelu teh rogoviležev, ki si drznejo govoriti v Gradcu kot zastopniki mesta Ptuj, so gotove elementi, katere je naš narod ob priliki našega ujedinjenja izgnal.

Mestni sosvet — tudi Nemci — soglasno in odločno protestira proti takemu rovarstvu, ki očito krši določbe mirovne pogodbe osobito čl. 47, 89, 91 in 95.

Avstrijska republika podpira oziroma v najmilejšem slučaju odobrava početje takih hujskačev ter tako sama krši v citiranih členih mirovne pogodbe prevzete dolžnosti.

Prosimo deželno vlado, da vzame ta protest na znanje, ter ga predloži osrednji vladi v Beograd v nadaljno ukrepitev.

Vladni komisar mesta Ptuj je izročil ta protest na pristojna mesta.

Ljudsko štetje.

(Ptujski sodni okraj.)

V zadnji številki smo priobčili številke prebivalstva v Ptuj. Danes priobčimo številke o prebivalstvu ptujskega sodnega okraja. Vsega prebivalstva je 49.692 oseb, med njimi 23.427 moških in 26.245 ženskih. Naši kraljevini jih pripada 47.495, tujim državam 1325, pri 872 je državljanstvo neodločeno.

Tobak.

Pridelovanje in zakonski predpisi.

Navodilo za pridelovanje tobaka v Sloveniji.

Kraljevo finančno ministrstvo je z dne 4. marca 1920, štev. 961., odobrilo predlog Monopolne Uprave, da se v onih pokrajinah Slovenije, ki se izkažejo za to kulturo ugodnim, sme gojiti tobakova rastlina pod pogoji, da se to vrši na račun države in da se za to dobi poprej dovoljenje pristojne oblasti.

S tem se bo ustreglo tekom let opetovano izraženi želji, obenem se bo pa zadostilo veliki potrebi po tobaku, ki obstoji izza časa svetovne vojne.

Iz več vidikov pozdravljamo to načelno dovoljenje za gojenje tobaka.

Po veroizpovedanju jih je 48.507 rim. katoliškega, 1076 pravoslavnega, 62 evangeliškega, 22 izralitskega, 25 drugega. Po narodnosti se je priznalo 47944 k slovenski, 1176 kaki drugi slovanski, 148 srbohrvaški, 383 nemški, 41 kaki drugi.

Na Bregu pri Ptuj, kjer je pred vojsko cvelo nemškutarstvo, kakor v Ptuj, je vsega prebivalstva 1436 oseb, med njimi 696 moških in 740 ženskih. Po državljanstvu je 1340 naše kraljevine, 66 tujih držav, 30 še neodločenih. Po veri je 1414 rimskih katolikov, 9 evang., 8 izraelitov in 5 druge vere. Po narodnosti se je priznalo 1215 slovenski, 26 srbohrvaški, 39 kaki drugi slovanski, 154 nemški, 2 madžarski.

V Krčevini se je naštelo 975 prebivalcev, izmed njih se je priznalo za nemško narodnost 90 oseb.

Ves sodni okraj ptujski z mestom Ptujem vred šteje 54.139 oseb.

Številke proti zadnjemu ljudskemu štetju se vobče niso dosti izpremenile. Večja razlika je le glede narodnosti. Za Nemce se je še priznalo v vsem okraju 1358 oseb, med njimi v Ptuj in bližnji okolici nad 1200 oseb, drugod niti 150 oseb.

Kakor izvemo, so razni stari nemškutarji, osobito v Ptuj, navedli kot materinski jezik nemški, kar je kaznjivo in se bode vsled tega uvedlo zoper krivce kazensko postopanje.

O uspehu bomo svoječasnno natančneje poročali, da naša javnost izve za te sramotilce lastne matere.

Odgovor „Straži.“

Principijelno ne napadamo osebno in tudi ne odgovarjamo, vendar nas silijo k odgovoru nizki in direktno podli napadi „Straže“ na vodjo našega okrajnega glavarstva g. dr. Pirkmaierja.

Greh bi bil molčati, če se blati na tako nesramen način uradnika, ki uživa in zasluži spoštovanje in ugled celega okraja ravno vsled svoje skrajne marljivosti in vestnosti, ki izpolnjuje svoje odgovorno mesto objektivno in nepristransko, brez ozira na katero si bodi stranko, kakor danes malokateri. Tem podlejši

Gojila se bo pri nas v pretežnem delu ona vrsta tobaka, ki se najbolj pogreša, t. j. tobak za pipo.

Pod staro vladavino je dohajal te vrste tobak iz ogrskih nižin ob Donavi in Tisi.

Ta kultura se je tam skreila in v dolednem času nimamo od tam nikakih uvozov pričakovati. In ko bi bilo to tudi mogoče, je z gospodarskih ozirov priporočljivo, da to potrebo krijemo v lastni državi z lastnim pridelkom.

In to moremo. Naš Banat, Hrvatska, Srem, Medjinaurje in vinorodne pokrajine Slovenije imajo za tobakovo kulturo iste, deloma še boljše pogoje za pridelavo tobaka, ki ga potrebuje naš seljak za pipo, kakor pa nižava nove ogrske države.

Pokrajine Srbije zlasti ob Bregalnici, Skoplju in Bitolju, nadalje Črna gora, Herce-

so ti napadi, ker prihajajo od ljudi, katerim je storil več uslug, kakor vsem demokratom skupaj, od ljudi, kateri znajo izrabljati njegovo vestnost v svoj prid in to dobro vedo ter se zavedajo tega. Saj uživata v zadnji dobi dva teh mastno plačo, ki je ne zaslužita in jima ne gre.

Ko bi bili vi tako čistih rok, kakor je g. dr. Pirkmaier, bi ne spraševali ljudje, kam je zginilo to in ono! —

Kakor pa nam je dobro znano, hrani še danes bivši ptujski narodni svet vse knjige in natančne inventarje, kjer je vpisan vsak košček demobilizacijskega blaga, vsak vinar, ki se je izkupil za to blago in špirit in iz katerih se lahko prepriča vsak, da je bil slednji košček in zadnji vinar oddan na določeno mesto od vlade, kakor je tudi le vlada razpolagala z glasovirjem.

In teh knjig in inventarjev ni pisal g. dr. Pirkmaier!

Pač pa je nešteto krat posredoval pri vladi, da je toliko in toliko tega blaga prišlo v prid našemu ljudstvu, kar bi se drugače ne zgodilo. Le v obči blagor ljudstva in države je njegovo celo delovanje kljub temu, da ni žel zasluženega napredovanja in ravno tega ne morejo razumeti gotovi „gospodje“, da se jim noče brezpogojno udinjati za njihove lopovščine. In le radi tega ga hočete izgrizti in jedini vi se bodeste veselili, celi ptujski okraj pa bode žaloval, če ga res zgubimo, kar pa se bode zgodilo le v njegov prid in če to sam želi.

Vemo, da ne storimo s tem nobene usluge g. vodju, ker prepričani smo, da se bode vedel braniti sam, če bi bilo to potrebno. Pometli pa bode tam, če se ne nehajo ti podli napadi brez vsake najmanjše podlage, kjer je gnoja dovolj in pokazali svetu, da je lahko tudi kloster—agijev hlev, napredne kroge pa pozivljamo, da se vendar enkrat otresejo „špiclna“, ki se kot sitna muha vsiljuje v vsako družoo, da lahko prisluškuje.

Gospodarstvo.

Plemenski izbor v vinogradih.

(Nadaljevanje in konec.)

Ozrmo se n. pr. na našo domačo vrsto

govina in Dalmacija imajo še staro tobakovo kulturo.

Tod se pa prideluje takezvani turški tobak, ki se porablja za izdelavo cigaret.

Tudi te vrste tobaka bo morebiti v nekaterih pokrajinah Slovenije (Belokrajina, del Dolenjske in Slovenske Gorice) mogoče s časom in s pridom gojiti, vendar pa bo glavni produkt na vsak način le pridelek iz tobakne rastline ogrskega izvora. In prav je tako, ker ravno te vrste tobaknih produktov najbolj primanjkuje.

Pridelovanje tobaka je v zvezi s skrbnim obdelovanjem na polju in z umnim ravnanjem po žetvi ali pravzaprav berbi. Ker država stavi trudu primerne cene, se bo pridelovanje na vsak način izplačalo.

V mislih imam naše male kmete z veliko kopico otrok.